

Sy-li spěwał,
Pilne dźełał,
Strowja će
Swójny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Prez spar mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dźełaš
Wśdny dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokrěw će!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa ho kózdu žobotu w Smolerjez knihicjischceri w Budnchinje a je tam sa schtwórtlétnej pschedpłatu 40 pj. dostacj

23. njedžela vo ſvjatej Trojizy.

Mat. 22, 15—22.

Dajcze khězorej, schtož je khězorowe, a Bohu, schtož je Bože — Anjewowa wucžba ſa kſchecži janskich poddanow.

1. Dajcze khězorej, schtož je khězorowe!
2. Dajcze Bohu, schtož je Bože!

1. Schto dyrbinh khězorej dacž? Hdyž ſo wo khězoru rěči, je to mysl, ſložena na wyschnoſci, kotrejž hłowa je khězor. To je to ſame, hdyž japoſchtot Pawoł praji: „Kózdy budź poddanym tej wyschnoſci, kiž móz nad nim ma.“ Wyschnoſci je wot Boha poſtajena k lepschemu ſwěta, ale to naſch ežaž pſchipoſnač njecha. To ludžo naſcheho ežaža do ſwěta trubja: žadyn Bóh, žadyn knjeg. My pač chzenuj ſo Bohu džakowacž, ſo je nam wyschnoſci poſtajil a khězora a krała dał. Haj, dajmy khězorej, schtož je khězorowe. Sbóžnik to ſlowo wurečzi, poſkuje na daňski kroſch i khězorowym ſnamienjom. Kotry je tón daňski kroſch, kotryž manu khězorej dacž? Starý zykluski wucžer Jan Gerhard jara rjenje wupraji, ſo manu 4 kroſche khězorej dacž — a to ſu kroſche ſhwěrnoſce, cžescze, poſkluſhnoſce a dawka. Teho ſlowa ſo džeržm. Najprjedy kroſch ſhwěrnoſce. Sswěrnoſcz je kražna wěz. Sswěrnoſcz je dobra khwalba. Sswěrnoſcz dyrbi mandželskeju, ſerschtu a lud ſjednoſcie. Sswěrnoſcz je ſtara dobra khwalba naſcheho luda. Hdyž wójwoda do bitwy czechnesche, jemu jeho mužstwa ſhwěrnoſcz klibichu. Tón běſche ſazpit, kotryž njemějesche ſhwěrnoſcz ſa ſhwěrnoſcz. Sswěrnoſcz ſwjaſa wutroby. Druhi kroſch je kroſch cžescze. Cžesczui kózdeho a woſebje maſch cžescz wo-

poſkuacž wyschnoſci. Schtož 4. kafeń praji, „cžesczui nana a maczeř!“ dyrbi płaczicž we wſchech wobſtejnnoſczech a woſebje ſa krajneho wótza. Woni ſu majestoscž, pſchetož woni ſu wot Boha poſtajeni. Tu majestoscž chzedža jím wſacž w naſchim ežazu — duž dyrbinh twjerdże ſtacž, wyschnoſci, kiž je nam wot Boha poſtajena, jačo kſchecžijenjo; cžescz wopokaſacž a ju ſaktaež. Naſcha cžescz kluſha wot Boha poſtajenej wyschnoſci a už člowjekam, kiž ſu ſkabi člowjekojo a ſznamo tež junfróež ſo myla. Daňski kroſch je kroſch poſkluſhnoſce. Runje tole napominanje ma ſo najmóžniſho won trubiež, dokelž kaž naſkaza khorozę w powětrje naſchego ežaža leži, naſch lud k nje poſkluſhnoſci napſchecžiwo wyschnoſci ſawjescz, hacž runje Bože hłowo wucži: „Schtož ſo pſchecžiwo wyschnoſci ſtaja, tón ſtaja ſo pſchecžiwo Bohu.“ Bjes poſkluſhnoſce žadyn porjad móžny njeje. Stónečnje pač žada ſo tež daňski kroſch. Na tón ſo doſež a na doſež ſkorži. Wěſeže někotrehožkuli dawki ežiſcheža a tola ſmū ſu ſwojemu lepschemu, hdyž wyschnoſci ſredki podawamy, jeje pſchisluſhnoſce dopjelnicž, prawo a prawodosež ſaktaež, a wopomním, kač wjele wjetſchi dawki waži ſo do ſwětneho wježela. To ſu te 4 kroſche, ſo býchu wone pſchecžiwo ſola naž blyſcežate býle a woſtale.

2. „Dajcze Bohu, schtož je Bože!“ Schto pač dyrbinh Bohu dacž? Wſcho, schtož ſmū a manu. Won praji: „Daj mi, mój ſyno, moja džowka, twoju wutrobu!“ A to móžesč ty w ſwojich modlitwach, hdyž jemu ſwoju wutrobu pſchit-wobrocžiſch. Daj temu Anjesej ſwój dom! Twój dom dyrbi býč Boži dom, w kotrymž won býdli. Bože ſlowo dyrbi býdlicž w twojim domje. Woſebje daj Bohu ſwoje džeczi, pſchetož wone ſu jeho dar. Ty njedýrbisč je jenož woſzahnueſ ſa ſwět,

so něščto našučnu a žo w žwěče dale namakaſa; ně, wočehn je ja njebjekha, so býchu pobožne a sbózne býle. Psihi tým pak je dobrý pschiffad najwažniſchi.

Dajeſe temu ſenjeſej tež ſwoje powołanie, pschetož wono je nam wot Boha date. Wón je tebje na to měſtno ſtaſil hdžej ſtejſich a tebi twój punt daſ. Je to nětko doſč, hdžy tý wé ſwojim powołaniu jeno ſwoje dary a mozy naſojujiesh, wiſhēdym khléb žebi ſaſkužiež? To czinja tež pohanjo. Ně, w kózdym powołaniu móžem henujeſej ſkužiež, hdžy je twoje czinjenje a rěčenje wiſnacze ſa teho ſenjeſa.

Daj temu ſenjeſej ſwoju ujedželu! Schęſcz dnjow je tebi tón ſenjeſ f dželi daſ, tón jedyn džení pak daj temu ſenjeſej we ſwiatej ſlužbie. Ujedžela je Boži džen, je džen teho ſenjeſa, a w tým budž ſwěrny.

Hdžy my to prawje dopjelniſ: „Dajeſe Bohu, ſchtož je Bože“, leži tež w tým to potajniſtwo: „Dajeſe khežorej, ſchtož je khežorowe.“ S praweje bohabojaſnoſe ſchiniđe prawe dopjelniſjenje naſcheje pschifluſhnoſe jako poddanow. Hdžy my ſ zyſlej wiſtrobu Bohu damy, ſchtož je Bože, potom budžem tý ſwěru daſ khežorej, ſchtož je khežorowe. Šanjen.

Džen 10. novembra.

Bě to 10. novembra 1483 wjecžor w 11 hodžinje. W měſtaczu Eisleben w Thuringſkej bu w žamžnej hodžinje Marga-reče Lutherowej a jeje mandželskemu Hanſej Lutherej přeni ſyň narodženy. Hnýdom uſajtra, na dnju ſw. Mařežina, bu wón po wiſchnju tehdomniſchego čaſha wiſkheženj a doſta w ſwiatej kſchczenizy to mjenu tutoho ſwiateho: Martinus: Mařežin.

Starſchej nicžo njevjeſchtaj, so budž ſ její hólčatka jumi tón muž, ſ kótrymž wjeſchojo, haj, žamo bamž a khežor budža jednač a žo bódziež dyrbječ, so budž ſ její hólčatka tón dr. Mařežin Luther, reformator kſchczeniskeje zyrfwe. Boža wola, Bože wjedženje je to bylo. A ta žamžna Boža wola a to žamžne Bože wjedženje je dale ſkutkowaſo w ludach reformazyje, w ludach ſenje hacž dotal, a ſchtož nětkole ſo ſtawa, w tutej hořſkej wónnje, ſchtož nětkle ſo ſtawa w tých dnjach, je wiſkutkowanje žamžnych býſkých mozow, kaž psched 400 lětami Romi ſatschepota a tſchepotaſche psched tým reformatorom ſ němſkeho luda, tak dženža po 400 lětach Romi, njech tež w druhim ſmyžle, tſchepozh psched ludom tuteho reformatora. Kač mohli ſmyž to ſkomidžiež, na dnju 10. novembra a na dnju Mařežina ſo džakowacž Bohu ſa to wiſke wiſho, ſchtož je cžiniſ ſchiniſ 400 lětami psches Luther a jeho ſkutk, ſchtož je nad nami cžiniſ hacž dotal psches Luther a jeho ſkutk, ſo prožujo ſ modlitwami wo to, ſo býchmy byli wěrni, prawi we tej měrje teho nam wot Lutheru ſ nowa dateho ecangeliſa a tak tež hédni, ſhmani, ſo býchmy žohnowaní byli wot naſcheho Boha a ſenjeſa.

Lutherowi pomoznizb.

III.

Juſtuš Zonaž.

Žedyn, kótrý je wjele čaſha ſ Lutherovi hromadže byl, hromadže ſkutkowaſo, kótrý tež w požledních hodžinach pola Lutheru běſche tam w Eislebenje, to je Juſtuš Zonaž, kótrehož móžem ſo ſkutkem Bugenhagena, kótrehož ioharja reformazyje mjenowachmy, toho předarja reformazyje mjenowacž.

5. junija 1493 bu wón w Nordhausenje narodženy jako ſyn njeſčezanosth Zonaža Kocha. Po wiſchnju tehdomniſchego čaſha — dopomin ſo na Melanchtona! — je wón poſdžiſho ſwoje

mjeno pschemeníſ; wiwoſtajiwſchi ſwoje ſwójbne mjeno ſežini wón nanowé pschedmjenio ſa ſwoje mjeno a pschewobroczi ſwoje pschedmjenio Godokuž, pschirkotschene ſost do Juſtuš. Podobnje bohacze wobdarjeny kaž Melanchthon, bu wón ſ 13 lětami ſe ſtudentu prawa abo jury w Erfurcie; mlody hiſcheze tež hižo pěknjesche. Se 26 lětami bu wón hižo ſ rektorom, w ſežce Lipſčanskeje diſputazije; to je 1519. Tuto lěto 1519 bu ſa njeho ſdobiom roſriſaze lěto, roſriſaze lěto ſa jeho ſmutske ſiwiſenje. Njech bě wón tež hižo ſaſtiwoſar Lutherowych theſow byl, je do němſkeje rěče pscheložitwſchi a je roſchérjujo, Lutherowych bu wón hafle w tuthym ſežce. A tehodla ſo tež wot nětk wiſebje ſ bohožlowſtvoſi abo ſ theoloſij ſaberaſche. Tak ſo ſ Lutherom tež po wiſobje bliže ſeſnatwſchi, pschewodžesche. Zonaž Lutheru 1521 na tým czechim a wažnym pucžu do Wormſa. W tuthym ſežce bu wón tež do Wittemberka powołany ſa probſta a profeſzora zyrfwinskiho prawa. Tu we Wittemberku je wón nětk ſ wiſkej wiſnoſežu a ſ bohatym žohnowanjom ſkutkowaſo jako předar a wičer. Tak husto hacž Boh tón ſenjeſ ujedželu a ſwiaty džen wobradži, Zonaž předowasche a džen wote dnja ſwójich ſtudetow wičesche, a to zyrfwinski prawa, nimo teho pak tež ſ biblije.

Juſtuš Zonaž bě mjes tými přenimi evangeliſkimi duchowymi, kótrý ſomſku wičbu wu ujemandželſtvje abo ſelibače katholſkých duchownych ſacíſhnywſchi, ſo wiženichu a tak tón psches ſomſku wičbu wiſkutkowanjeny a podtorhany ſwójbni dom evangeliſkeho předarja a duchowneho, kajtž bě wón we čaſhu jaſoſhtoſow byl, ſažo ſalozichu a natwarichu. Wón je tež tón byl, kótrý je ſ Bugenhagenom Lutheru a jeho Katřinu 1525 ſwěrowaſo.

25. lět doſho je Juſtuš Zonaž ſ Lutherom hroniadu ſkutkowaſo, bywajo ſenu pomozný pschede wiſhém tež pſchi tým wiſkum ſkutku pſchloženja biblije, a to wiſebje tam, hdžej biblija wo wičach prawa rěči. Bywajo ſe ſuperintendentu podpjerazſche Lutheru tež w ſmutskowym wiſtvarjenju reformazyje zyrfwje. Tola tež ſ wonka Wittemberka ſkutkowaſche wón, a to wiſebje ſe Spalatinom jako reformator Albertinskeje Saſkeje, — to je tón džel wiſko ſ Lipſka — a potom wot 1541 ſam w Halli. Do Halle bě Zonaž jenž ſchol, ſo by tam reformazyje dželo ſarjadowaſo; tola wón je tam wostał, ſo wjaz do Wittemberka ujewrózivſchi. S tým pak wón ſwój ſwif ſ Lutherom ujeſhubi. Bě to tola wón, kótrý Lutheru na jeho požlednjej jěſbje do Eislebena pschewodžesche. Na tutej dari ſenu Luther jenu drohotnu ſchleñzu, prajizy: „Zonaž, tež ſchleñz, dari ſchleñzu Luther, kíž ſam je ſchleñza, ſo wobaſ wopomnitaj, ſo ſtaj vunaj ſchleñz, býrſy roſbitez!“ A tam w Eislebenje bě to Zonaž, kótrý je Lutheru bliſko byl w požledních hodžinach, kótrý je ſo jeho to požlednje praschaſ: „Dostojny wóteže, chzecze wý w Khrystuſu a w tej wičbje, kótrý ſe ſe predowalaſ. wiwoſtajiwſchi ſwirče?“ kótremuž je Luther ſwoje požlednje „haj“ na tuto praschenje wotmoſvit, ſaſyglujo tak jemu ſwój ſkutk reformazyje. Juſtuš Zonaž je tak tež tón byl, kótrý je nam te požlednje hodžin Lutheru a jeho požlednje ſkutka ſapiſaſ. Na požlednjej domojjěſbje je wón Lutheru pschewodžaſ, a jemu čeſelnej předowani we Eislebenje a Halli džeržaſ.

Po Lutherowej ſmjerce ſe je Juſtuš Zonaž — dopomínny ſo tu na Melanchthona a Bugenhagena! — wjaz wjele wjeſhela měl. 1546 bu Halle wot Moriza Saſkeho dobyta a Zonaž dyrbjeſche czechacž. Sso 1547 ſažo wrózivſchi, dyrbjeſche we žamžnym ſežce ſažo czechacž, jaſo bu ſana Bředrichowé wójsko pola Mühlberga ſbite. Žona a džeczi pschewodžachu nana na czechacž. Pobýwſchi w Hildesheimje, ſo 1548 ſažo do Halle wrózic; tola předowacž tu wjaz njeſmědžesche. Na wjecžor ſwojeho ſiwiſenja bě wón ſtajnje na pucžowanju. S Melanch-

thonom sałoži wýżoku šchulu w Jena, 1551 bě s dwórskim
darjom w Coburgu, 1553 wýšschi farač w Eisfeld. Tu wón
9. oktobra 1555 po dolské khoroszji wumre, a w nim jedyn s tých
Lutherowych pomožnikw; kotsiž ſu tež s dobom ſpiżaczeljo a
ſpečowarjo reformazije, kaž Luther ſam, byli.

Ta dobrota teho Knjesa czini, ſo ſ nami fónz njeje.

Hlóž: Nětkl khval o duscha atd.

Bóh wschitko mudrje, na ſwéče ſtworil je! Schtož kóždom' muſne, wot Boha doſtanje. Bóh Wótz ſo ſa naž wschédnje ſtará, wulſka a kraſna je jeho hnada! :::

Pod Božim ſchitom, ſo wérni, wjeſeče, nad jeho ſkłowom
ſhwjathym ſo ſraduječe; Wótz njebjefki wſchaf na naž hlađa,
f nijemu ſo bližiež, wón lubje žada. :::

Wſchaf jeho luboſcz je węžna, najwjetſcha, a jeho ſwér-
noſcz, pschezo najkraſniſcha! Wón ſ pomoži ſ nam lubje khwata,
w mudroſci ſwojej pak druhdy ežaka. :::

Hdyž jeho prawa hodžina pſchikhadža, dha wózna hnada
naž ſažo wofſchewja, w luboſczi ſo ſ njebjja ſkili, Wóčeze naſch
ſwérny, ſo ſažo ſmili. :::

Naž njeſapomni, móz jeho ſ nami je! Tež njeſopuſčeži,
je w ſklowie ſlubjene. Žoh' dobrota je wſchédnje nowa, mózne
a kraſne ſu jeho ſlowa. :::

Móz jeho wulſka, po zyłym ſwéče je! Ta prawdoſez Bójska
ſo kraſnje poſaže. Bóh wulſke węžy husto ežini, Krýſta dla woda
nam, hdyž ſmy w wini. :::

Bóh, Wóčeſ ſwérny, tym ſwójim woſtanje, a dobroſziwy
Knjes je do węžnoſcze! Džakuſ ſo Bohu kóžda duscha, węžna
ežecz, khvalba tom' Knjesej ſluscha! :::

W.

S Jendželſſeje.

To ſeſehowaze ſlowo je wſate ſ jeneho jendželſkeho, wot
ſpižaczelja E. Crawley wudateho ſeſazazho ſopjena a ma ſo hinač
hacž te ſlowa, kotrež hewač ſ nam ſ Jendželſſeje pſchilecža. Hacž
runje ſu tute ſlowa hižo dlěje piſane, wone tola woſhebitu rěč
rěčza:

... Wopravdze wojuje mała, khrobla Němſka pſchecžiwo zy-
lenni ſwétej. Pſchecžiwo Němſkej a Awstriſkej, jeje jenicžkemu
pſcheczelej, ſu wuſtupiſe Rukowſka, Franzowſka, Jendželſka,
Sſerbijska, Montenegro a Žapanska. A kóždy ſ tutých krajow
ſo ſe wſchej mozu ſwojich diplomatoſ wot to prožuje, ſo by Rui-
muſtu, Volharſku, Greſſku, Žitalsku, Hollandsku Denemarck a
Ameriku ſ ſobuwojowanju pochnuł. Nětkle ſmy m ſchecžo
pſchecžiwo jenemu a manu ſo ſa wuſhovaných....

Jendželſzenjo pytaja pſchezo ſa hroſnoſcemi: volharſke
hroſnoſcze, armenſke hroſnoſcze, tripolitanſke hroſnoſcze, hroſno-
ſež ſ Kongo. Nětkole ſu to němſke hroſnoſcze! Spóſnajech, ſo
ta hroſnoſcz tých, kotsiž ju ſtucža, ſo ſložuje po tym, ſchtó je nam
tu khwili luby abo njeſluby. To pſchirunanie wo hrjedze a
tſchězhi we woku bu zyłe węſcze ſa Jendželſku ſeſinjene. My ſo
džakujuem ſo Bohu, ſo nježmy kaž druſy ludžo. Pſches žane
rjenje pobarbjene woknijech ſo nježoſch naž rjanych doſež wo-
hladacž. Sſwiatocžina wokoło naſcheje hlowy je taſ wulſka, ſo
naž jara ežiſcheži. My ſmy ſabyli, ſo bě Belgija „tón najbóle
žadlavy, najbóle bojaſliwy pſhyk Evropy“, a ſo my to běchmy,
kotsiž to předowachu, doniž wſchitzh jeho njehidžachu jako jeneho,
kotryž morduje, martruje, woſhidža, kotryž je fanibala. Tykaž=

króž ſmy klyſcheli, kaž bu jeho hańba do ſwéta trubjena. My
nježklyſchachmy wo niežim khiba wo „gumiju do krvě tunfahym“,
wo ežorvjenym gumiju“, wo ežornochach kotrymž buchu nosy a
ružy a wſchitko, ſchtož ſotrubanju bě, wotrubane, wo wumozo-
wanju, rubjeneſtvoje, mordaſtvoje, ežlowjekowžracžu atd. atd.
A dženža je to „ta mała, khrobla Belgija“ a „eži wubjerni Bel-
gijskij“, a klyſchisſ telko wo rjeſach a martrarjach, ſo je to roſom-
nemu cžlowzelej ſle.“

S pola.

Lift: .... Želeſnizy tu hiſcheze jěſdžicž nježož; wſchitko
dyrbi ſo ſ autowom pſchiwožowacž. — Ža ſym, Bohu budž
džak! hiſcheze pſchezo ſtronu a ežih, a nadžijam ſo, ſo tež Wý
to ſeje a wſchitzh w lubej domiſnje. S tých powjeſcžow mi pó-
ſlanyh ſhonju, ſo ſu že ně nětk tež ſkhowane, a ſo ſu ſo derje khowa-
le. To je nětko hižo ſchitworta domiſhanka we wójnje!
My tu wonkach ſebi wſchitzh horzo pſchejem, ſo býchmy
tutu wulſku wójnu ſkonežili, hdy by to někak do naſcheje mož
date bylo, ſo býchmy potom ſo do lubej domiſný wročžicž a tam
ſažo dželacž móhli. Tola! to wſcho dyrbimy do Božej ruki
poſožicž a dowěri ſo nježi měč; wón wſchaf nam budže pom-
hacž! ... Wjedro je tu hiſcheze pſchezo rjane, tola nožy ſu hižo
ſymne; duž to runje žane ſawjeſelenje njeje, w nožy pod holym
njebjom lehacž. Tola, my nježměnhy ſo bojeež a ſtrachowacž,
dyrbimy ſylui wostacž we wérje do Boha. Schtož na Boha
tvari, tón derje tvari!“

Wopomí, eži „My“, to nježmu jenož woni tam wonkach, ale
to ſmij m ū tu domach runje taſ!!! —

S lazareta pſche jedyn, kiž bu w Franzowſkej dwójzjy
ſranjeny:

Kaž teho Knjesa wo pomož proſchach, předh hacž wucžezech
do bitwy, taſ ſym jemu nětkle ſa jeho hnadne wjedženje dwójzjy
džak winojth ſa ſwoje zyłe ſiženje. Kóždy prajesche: „Tutej
heli nichtón wjazh njeſuežeknje!“ — Wopizawſhi, kaž bu ſa-
ſypnjeny a ſranjeny, ſkonežta taſ: „Nadžijam ſo, ſo budu
f hodam ſažo khmany a ſo ſměm ſobu do předka, hdyž je moje
prawe měſtno!...“

Se Šerbow, ſa Šerbow.

Wulſki, wažny thdženj ſadu naž leži. S wulſej ſahorjenoszju
a ſ wulſkim dželbracžom evangeliſkeho wobydlerſtwa zyłego wót-
neho kraja je ſo 400letny jubilej reformazije ſwjecžil. My
ſmy ſo ſažo na bohate ſohnowanje dopomiež dali, kotrež je
reformazija naſhemu ludej pſchinjeſſla. Reformazija je kaž
mózna hora, ſ kotrejež ſu rěki ſohnowanja na naſch zyłych lud
a wótzny kraj běžale a to niz jenož wé zyrlwinym naſtupanju.
Tež naſche zyłe duchowne, hospodařſte a statne ſiženje je refor-
mazija woplodžila a pſchemeniſla, woſnowila.

Tehodla je ſo tutón wažny dženj 31. oktobra wſchudžom
ſwjecžil w poſladanju na khutny, ežekli ežaž, w kotrymž ſtejimy,
drje na hóle jednore waſchnje, bjes wjetſich ſwonkownych ſwja-
tocžnoſcžow, ale tola na hódne, doſtojne waſchnje, ſ nutrnym
dželbracžom wſchitkich worschtow naſchego evangeliſkeho luda, na
jich ežole naſch lubowaný khězor ſ jeho ſwójbu, kiž Božu ſlužbu
w domje w Barlinje woſhta. Měſchčanſka rada a měſchčanſzjy
ſaſtupjerjo w Barlinje a Draždjanach a druhich měſtach ſwja-
tocžných ſemſchikhód džeržachu. Bož domy běchu ſ wjetſcha pſche-
pjelnjene.

Też w naszych żerbiskich wożadach je żo reformazyski jubilej dostońnie a żdohnie żwycie. Wulke żyły nutnych kenscherjow bęchu do knjesowych żwiatnizow khwatale a s napiątej nutnoscju na żłowa żwojich duchownych fedżbowachu a se żahorjenoscju móżne khelusche janoschowachu, pshede wszech starz budżerski a dobycerzki khelusche nascheje evangelskeje zytkwie „Zed'n twjerdy hród je nasz Bóh žam.”

Też wunoskif follektow bęsche, kaž shoninty, wschudżom spokojozy. Bóh żohni tutón żwiedżeniu naszim wożadam a naszej zyłej drohej evangelskej zytkwi.

Nasch khęzor je na holdowancki postron, kotrež bęchu pruszy generalni superintendentojo pshchi skladnośczi reformazyskiego jubileja jemu wuprajili, wyschschemu dwórskemu przedarzej dr. Drharderej żłedowaze wożmowjenje póżlał:

„Wsmieże moj najwutrobnischi dżak sa żwerny holdowancki postron, kotrež žu mi generalni superintendentojo krajneje zytkwie w mienje żwojich wożadow pshes Wasch rt k reformazyskemu jubilej wuprajicž dali. Nasche żwiatoczoścze pshirówach reformatorow žym Böhuzel na měrnische eżazh wożtorezież dyrbjeli. Cžim hłubschu żaczuwanu ja na wopomijenstkim dniu 31. oktobra dżak sa nadobne wulke mozy, kotrež je nascha evangelska zytkwe pshizo jažo s werykublow reformazyskie eżerpała a ja wulke žlužby, kotrež je wona w mozy żwojich reformatorskich myżlow w eżichim woporniowym dżele a w měrnym przozowanju s druhimi zytkwemi wóznenemu krajej wopokaſala.

Wéra je po Luthera smužite khrobke dowérjenje na Božu hnadu. Tuto dowérjenje na Božu hnadu a Lutherowa dobycza węsta wéra, so je Bóh s němiskim ludom hiżcze wulke węzy żebi wożmęſlis, ſtej žo w ſeptyri lętſotkach ja prawej wopokaſalej a mje a njelicžomnych druhich pshes wulke roſkudženje tuteje wójny pshenjeſknej. Bóh spožč, so by nasch żwiedżen žobu k temu žlužil, so by nasch lud we tajkej wérje, woporniow, pshesjene a žyluy wutrat a pshētrał, domiž ſkonečneho dobycza dżelomni njebudžem.”

Haj, Bóh dopjeli tutu nadžiju a tute wożafowanje naszeho lubego khęzora. Njech žu wulke dobycza pshecziwo njewiernej Italiskej, kotrež žu nasche wójska runje we dniach reformazyskiego jubileja dobyle, kaž żubjenje na dopjelnjenje nadžiow naszeho khęzora a naszeho luda! Bóh pomhaj dale!

Kat žu żerbiske evangelske wożady żwyczile jubilej reformazyskie? žo pshataj wschę żerbiske fary, psho wo psheczeliwe roſprawę,

redaktoraj.

Lutherowe żłowa.

88.

Je Bóh tón knjes dobre wulke rybę a też dobre wino ſtworil, dha žměm je też jescz a pież; to je lubemu Bohu runje prawje, hdźż žo junfrócz s žyłej wutrobu wježelis a žmějesch.

89.

Cžlowiekowa wutroba njemože měru dżeržecž, hdźż je w ſbu. Runje taſ mało ju tež džerži, hdźż žo jej ſlē dže, so njebi dwelowała a žo nurila. Je pshce njehka a žłaba po wožomaj bołomaj.

90.

Khesczijanske žiwjenje dyrbji wójna bęz a eži, fiz maju żłowo (wuczież), dyrbja we wójsku przedku hicž; mjeż w horszczii mjeż a hromadu sa žobu czahnyč, wobronjeni bęz, wschudże ſtorki wożafowacž kaž we woźwodźitej bitwje, hewak bórsh ležimy.

91.

Dokonjanu bęz ręka žo Boha bojez a jeho lubowacž a bliž scheniu dobratu ežiniež.

92.

Bóh žo ſtara, my paſ dyrbimy dżelacž.

93.

Cžin ſózdy žwoju pshizkujchnoſcž,
Dha ſteji w domje derje doſcž.

94.

Wot dżela ežlowjet njewumirje, ale pshes proſnotħodženje wjele ludži wo eželo a žiwjenje pshinidu; pshetož ežlowjet je žo k dżelu narodžil kaž ptacž k lętanju.

95.

Ja žym k temu woženiu, so bęch s njekhtanikami a cžertami žo hędžil a wojni wiedł, tehdla žu moje knihi jara hōwraze a wójnske. Ja dyrbju pjenki a ſdonki wukopowacž, cžernje a hłohonzy wožbiwacž, kuže wužypowacž a žym hruby lęžny dżelacž, fiz puež tamje a pshihotuje.

96.

Ja žym ſahrodni woždželał a ſtudžen wutwaril. Bój ke unni, ty dyrbis hłubemi a ſilijeni wožwenzowanu bęz.

97.

Nět ſletuja ſube ptacžatka w pożwetſje, w ſeźe a ſyntje, ſpewaju a žu wjeźele, njestaraju žo wo nieżv, hacž runje njewiedža, ſhto jutſje k jędži doſtanu, a my njekhtani ſkupzy njemioženiu žo staroſčow woſtajiež, hacž manu runje ſubje a bróznie poſne a žito taſ bohacze na poſu roſež widžimy. Hlej, taſ nam Bóh ptacžki miſchtrow a wuczerjow ſežini, so dyrbji hnadny wrobl k naszej wulkej węzuej hanibi w evangeliju ſtaež jako najmudriſkich ludži doktor a pshdał a nam to wschednje pshes wožomaj a wuſhomaj džeržecž.

98.

Dyrbji wſchaf tež ptacžk dželacž a na žwoju paſtwa wuſtowacž. Nasch Bóh tón knjes, fiz chze jeho ſežiwež, jemu jędž do hněda mjetacž njeha. Taſ tež ty, budž bohabojaſny a w twojim dżele pilny, a daj žo Bohu ja wſcho druhe ſtaracž, kaž by eži twoju žiwnoſcž wožradžil.

99.

Hdž by ežlowjet ſamožl jeno ſeniežtu róžu ſežiniež, ničo žo jemu khęzorstwo dacž.

100.

Praj, ſhto kladże žłeboro a ſkoto do horow, so je tam namaſkaſh? Šchtó do role taſ wulke ſublo kladże, so ſ ſjeje žito, wino a wschelake płodzy wuroſtu, ſ fotrymž žo ſkót živi? Cžini to ežlowjetke dželo? Haj wſchaf, pshes dželo žo to wſchitko nařaka, ale Bóh dyrbji jo tam położicž a dacž, dyrbji jo dželo nařakaſh.

J. K.

„Pomhaj Bóh” njeje ſenož vola knjesow duchownych, ale je tež we wſchę psheda w iénjach „Sſerb. Nowin” na wſach a w Budyschinje doſtacž. Ma ſchtwořezſēta placži wón 40 pj., jenotliwe ežiſka žu ſa 4 pj. pshedawaju.